

Tasarım Dersi Alan Öğrencilerin İnfografik Tasarımı Hakkındaki Görüşleri

Cemal Faruk Aksirt

Bu makaleye atıf için (To cite this article):

Aksirt, C. F., (2025). Tasarım Dersi Alan Öğrencilerin İnfografik Tasarımı Hakkındaki Görüşleri [Opinions of Students Taking Design Courses About Infographic Design]. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)* [Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal)], 9(2), 100-110.

Makale Türü (Paper Type):

Araştırma (Research)

Bu makale, Tübitak-2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Desteği Programı tarafından desteklenen Tasarım Dersi Alan Öğrencilerin İnfografik Tasarımı Hakkındaki Görüşleri başlıklı projeden üretilmiştir.

Etik Kurul Adı, Onay Tarihi ve Sayısı (Ethics Committee Name, Approval Date and Number):

Samsun Üniversitesi Etik Kurulunun 22.02.2023 tarihli ve 3 sayılı toplantıda alınan 2023-18 sayılı kararı ile uygun görülmüştür.

Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi):

Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi); bilimsel ve hakemli bir dergi olarak yılda iki kez yayınlanmaktadır. Bu dergide; bilim, eğitim, sanat veya teknoloji ile ilgili özgün kuramsal çalışmalar, literatür incelemeleri, araştırma raporları, sosyal konular, kitap incelemeleri ve araştırma makaleleri yayınlanmaktadır. Dergiye yayınlanmak üzere gönderilen makalelerin daha önce yayınlanmamış veya yayınlanmak üzere herhangi bir yere gönderilmemiş olması gerekmektedir. Bu makale araştırma, öğretim ve özel çalışma amaçları için kullanılabilir. Makalelerinin içeriğinden sadece yazarlar sorumludur. Kullanılan fikir ve sanat eserleri için telif hakları düzenlemelerine riayet edilmesi gerekmektedir. Yazarlar, araştırma ve yayım etiğine uyduklarını beyan ederler. Dergi, makalelerin telif hakkına sahiptir. Yayıncı, araştırma materyalinin kullanımı ile ilgili olarak doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkan herhangi bir kayıp, eylem, talep, işlem, maliyet veya zarardan sorumlu değildir.

Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal):

Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal) is published twice a year as a scientific and refereed and journal. In this journal, original theoretical works, literature reviews, research reports, social issues, psychological issues, curricula, learning environments, book reviews, and research articles related to science, education, art or technology are published. The articles submitted for publication must have not been published before or sent to be published anywhere. This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Authors alone are responsible for the contents of their articles. Copyright regulations must be followed for the ideas and art works used. The authors declare that they adhere to research and publication ethics. The journal owns the copyright of the articles. The publisher shall not be liable for any loss, actions, claims, proceedings, demand, or costs or damages whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with or arising out of the use of the research material.

Bu eser, Creative Commons Atıf-GayriTicari-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

[This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.]

Tasarım Dersi Alan Öğrencilerin İnfografik Tasarımı Hakkındaki Görüşleri

Cemal Faruk Aksırt

Makale Bilgisi

Makale Tarihi

Gönderim Tarihi:
10 Eylül 2024

Kabul Tarihi:
18 Şubat 2025

Anahtar Kelimeler

İnfografik
Grafik tasarım
Görsel tasarım
Tasarım
Teknoloji

Öz

Gelişmekte olan teknolojiyle birlikte bilgi paylaşımı her geçen gün artmaktadır. Bilgi paylaşımının fazla olduğu ortamda, insanların ihtiyaç duydukları bilgileri veya verileri kontrol etmeleri ve kategorize etmeleri giderek daha da zorlaşmaktadır. Bu nedenle bilgileri kolay ifade edebilmek ve kolay anlatabilmek için infografiklere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmanın amacı, infografik tasarımı aşamasında dikkat edilmesi gereken yöntem ve teknikleri öne çıkarmak ve infografik tasarımının öğrenciler üzerindeki etkisini araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni üzerinden gerçekleştirilmiş ve veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu yoluyla veriler toplanmıştır. Bu faktörler dikkate alınarak infografik tasarım süreci öğrenci girdileri ile desteklenmiştir. Bu amaç doğrultusunda çalışma grubu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Samsun Üniversitesi'nin ilgili bölümlerinde tasarım dersi alan 20 öğrenciye, on bir sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Görüşmeler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışma, infografiklerin bilgi aktarımında önemli bir araç olduğunu ve eğitimde etkili bir yöntem olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

Opinions of Students Taking Design Courses About Infographic Design

Article Info

Article History

Received:
10 September 2024

Accepted:
18 February 2025

Key Words

Infographic
Graphic design
Visual design
Design
Technology

Abstract

With the developing technology, information sharing is increasing day by day. In an environment where information sharing is high, it is becoming increasingly difficult for people to control and categorize the information or data they need. For this reason, infographics are needed to easily express and explain information. The aim of this study is to highlight the methods and techniques that should be considered during the infographic design phase and to investigate the effect of infographic design on students. For this purpose, a case study design from qualitative research methods was used and data was collected through a semi-structured interview form. Considering these factors, the infographic design process was supported by student input. For this purpose, a semi-structured interview form consisting of eleven questions was applied to 20 students who took design courses in relevant departments of Samsun University in the 2022-2023 academic year. The interviews were analyzed with the descriptive analysis method. The study shows that infographics are an important tool in transferring information and can be used as an effective method in education.

Giriş

Geçmişten günümüze insanlar fikirlerini diğer insanlarla paylaşmak ve bilgiyi tasarlayarak iletebilmek için mücadele etmişlerdir. Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle birlikte bilgilerin çoğalması ve bu sayede bilgilerin daha karmaşık hale gelmesi hayatı etkilemeye başlamıştır. Bu durumda doğru mesajın doğru zamanda doğru kişiye etkili bir şekilde iletilmesi gerekliliği doğmuştur (Coates ve Ellison, 2014: 5). Teknolojini gelişimiyle birlikte düzensiz bilgilerin insanlara yol gösterici bir şekilde bir araya getirilerek iletilmesi için infografiklere zamanla daha fazla ihtiyaç duyulmuş ve bu durum infografiklerin daha popüler hale gelmesine neden olmuştur.

Hızlı yayılan bilginin gelişmesi ve çeşitlenmesi ile çok kısa süre içerisinde doğru, güvenilir bilgi edinmede zorluk ve görsel yayım sürecinde olumsuz etkiler gibi sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu bilgi yoğunluğunda, içeriği dikkat çekici ve anlaşılır kılmak için kullanılan klasik yöntemler artık yeterli olmamaya başlamıştır. Zaman içerisinde bilgileri anlamlı kılmak için infografik tasarım yöntemlerinden faydalanılmaya başlanmış ve bu durum insanların bilgileri daha kolay bir şekilde algılamasını mümkün hale getirmiştir. İnfografik tasarımı, giderek artan bilgi yoğunluğundan ve insanların sadece ihtiyaç duydukları bilgiyi seçme arzusundan kaynaklanan bir alan olarak görülmektedir. Böylece ortaya çıkan infografikler, kitlelerin ihtiyaç duydukları bilgilere daha hızlı ve verimli bir şekilde ulaşmasını sağlamaktadır.

İnfografik, henüz Türkçe'ye tam olarak çevrilmemiş bir ifade olarak görülürken, infografik kelimesinin bilgi ve grafik kelimelerinin birleşimi olarak tanımlanmaktadır. Bilgi, olay ya da içeriği tek başına yazılı olarak anlatma çabasından çok, metinsel ve görsel bir bütünün tasarım ve sunumunun adıdır. Bu grafikler; göseller, işaretler, haritalar ve yayınlar gibi bilgilerin hızlı ve kolay bir şekilde anlatılması gereken yerlerde kullanılmaktadır (Photoshop Magazin Dergisi, 2010). Görsel iletişim tasarımı sürecinde kullanılan çeşitli dijital ve basılı ortamlarda grafik, fotoğraf, illüstrasyon, tipografi, harita, tablo, ikon gibi birçok parça farklı kombinasyonlarda kullanılabilir. Bu parçaları farklı şekillerde kullanan ve farklı görsel formlarda bilgi içeren infografikler, günümüzde görsel iletişim araçlarına yeni bir yön vermeye başlamıştır.

Yaşadığımız teknolojik çağda, hızlı değişim ve gelişime bağlı olarak toplumsal yapı hızla değişmektedir. Bu nedenle eğitim amaç ve yöntemlerinde farklılıklar olması kaçınılmaz görülmektedir. Hedefleri, yöntemleri ve sistemleri iyileştirme arzusu, insanları sürekli yeni bir tasarımlar üretme içine sokmaktadır. Özellikle teknolojik gelişmelerin sunduğu kullanım hareketlerini gözlemlediğimizde, ilerleyen yıllarda daha fazla infografiklere ihtiyaç duyulacağı öngörülmektedir. Kullanıcıların bilgileri hızlı bir şekilde tükettiği dönemde, karşı tarafa iletmek istediği bilgilerin etkili ve görsel çekiciliği kuvvetli bir şekilde iletebilmesi için ilgi çekici bir bilgi sunumu hazırlanması gerekmektedir. Bilgi tüketiminin hızlı olduğu bir platformda fark edilmek giderek zorlaşmaktadır. Bu durumda bilginin en basit haliyle sunulması ve görsel tasarım öğeleri kullanılarak en doğru ve verimli şekilde tasarlanması ve üst düzeyde görsel iletişim etkileşiminin sağlanması önemli görülmektedir.

Tasarımın derinlemesine anlaşılması, sürecin doğru yönlendirilmesi için önemli olmaktadır. Tasarım, yalnızca görsel olarak çekici nesnelere yaratma değil, aynı zamanda bir amacı ifade etme ve iletişim kurma sürecidir.

Çevredeki problemleri tanımlama, analiz etme ve anlama aşamalarını içeren tasarım süreci, tasarımcının amaç ve hedeflerini daha iyi kavramasına yardımcı olmaktadır (Demirkale Kukuoğlu, 2023: 568).

İnfografiklerin doğruluğu ve güvenilirliği için tasarımcıların görsel öğeleri ve renkleri seçenekleriyle bilgileri belirli gruplara ayırması gerekmektedir. Tasarım öğeleri, sayfa düzenleri, renkler, tipografi ve görsel öğeler (şimgeler - piktogramlar) amaca ve hedef kitleye göre tasarlanması doğru infografiklerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Krum, 2014). Bu doğrultuda infografik tasarımı kurallara uygun ve dengeli bir şekilde yapıldığında alıcıya doğru bir mesaj vermektedir. İnfografik tasarım, insanların bilgiyi görsel ifadelerle algılamasını kolaylaştırmakta ve ilgi çekici olmasını sağlamaktadır. Böylece bireye kısa sürede daha fazla bilgi aktarımı sağlamaktadır. Belirli bir disiplindeki karmaşık ve yoğun bilgileri basitleştirmekte ve insanların daha fazla dikkatini çekmektedir. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda nitelikli eğitimle beraber öğrencilerde infografikler hakkında farkındalıklarını öne çıkarmak ve infografikler hakkında bilgi edinebilmeleri sağlamak çalışma boyunca önemli görülmektedir.

Literatür taramasından hareketle infografiklerin eğitimde kullanımı ve etkili infografik tasarımı ile ilgili akademik araştırmaların betimsel araştırmalarla sınırlı olduğu görülmektedir (Vanichvasin, 2013: 140). Bu nedenle infografiklerin etkili bir görsel iletişim aracı ve öğretim materyali olarak ifade edilebilirliğini test etmek için deneysel çalışmalara ihtiyaç vardır. Yapılacak olan çalışma bu alana yapacak katkı bakımından özgündür. Bu doğrultuda araştırmada, tasarım dersi alan lisans öğrencilerine insan haklarını anlatabilecekleri infografik tasarımı oluşturularak ve öğrencilerin infografik tasarımı hakkındaki düşünceleri ortaya koyulacaktır.

Yöntem

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması şeklinde yürütülmüştür. Vaka çalışmaları, toplanan konuya özel verilerin ayrıntılı bir şekilde araştırılmasına izin vermektedir (Zainal, 2003: 2). Başka bir deyişle, durumla ilgili bu faktörlerin araştırılmasına ve ilgili durumu etkilemesine odaklanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2008: 39). Durum çalışmalarında, mümkün olduğunca sık ve birden fazla veri toplama yönteminin kullanılması önerilmektedir (Hartley, 1995, akt. Yıldırım ve Şimşek, 2008: 285). Ayrıca, kişinin başkalarına danışmadan yanıt verdiğiinden emin olmak, yanıtın kişiliğini korumak önemlidir. Bu, verilerin kaynağının doğrulanmasını ve geçerliliğinin anket yoluyla elde edilenden daha yüksek olmasını sağlamaktadır (Karasar, 1999: 151). Aynı zamanda, görüşme sırasında forma veya ankete yansımaya ipuçları elde edilebilir (Pişkin ve Öner, 1999: 2).

Veri toplama sürecinde, ilgili alan yazın taramasına bağlı olarak araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu on bir sorudan oluşturulmuştur. Bu doğrultuda yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorular hazırlanırken uzman görüşlerine başvurulmuş ve gelen dönütlerle forma son hali verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulama aşamasında, öğrencilerin infografik tasarımı hakkında neler düşündüğüne, eğitim öğretim sürecine katkısının nasıl olduğuna ve infografik tasarımlarının güvenilirliği konuyla ilgili görüşlerini olabildiğince açık ve doğru bir şekilde ifade edebilmelerine özen gösterilmiştir.

Bu araştırma, tarama modeline dayalı betimsel bir yöntemle gerçekleştirilmiştir. Betimsel analizde temel amaç, toplanan verileri açıklamaya yardımcı olabilecek kavramlarla ilişkilendirerek anlamlandırmaktır. Betimsel analiz süreci, analiz çerçevesinin belirlenmesi, oluşturulan çerçeve doğrultusunda verilerin tematik olarak kodlanması, elde edilen bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamalarında oluşmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2000).. Bu çalışma kapsamında veriler, betimsel analize uygun biçimde incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Görüşme formuna verilen yanıtların analizi sonucunda belirlenen tema ve kodlar tablolar halinde sunulmuş, tabloların alt bölümlerinde ise katılımcıların yanıtlarına göz önünde bulundurularak betimsel analizle desteklenmiştir.

Etik Kurul Adı, Onay Tarihi ve Sayısı

Samsun Üniversitesi Etik Kurulunun 22.02.2023 tarihli ve 3 sayılı toplantıda alınan 2023-18 sayılı kararı ile etik kurul alınmıştır.

Bulgular

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu Verilerinin Analizi

Çalışma bulguları kapsamlı olarak aşağıda sunulmuştur. Sorulara ilişkin bulgular ve görüşme yapılan kişilerin görüşleri örnekler ile ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 1. “İnfografik Kelimesini Daha Önceden Duydunuz Mu? Nereden Duydunuz?” Sorusuna İlişkin Bulgular

Kod	Öğrenci
Eğitim Hayatı	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23
İnternet	Ö7

Öğrencilerin bu soruya verdiği yanıtlara örnekler şu şekildedir:

Ö13: “Okuduğum bölümün derslerinde kelimeyi duymuştum ancak hiç odaklanıp ne olduğuna bakmamıştım.”

Ö7: Evet duydum, internet aracılığıyla öğrendim.

Verilen cevaplar, öğrencilerin büyük çoğunluğunun “İnfografik kelimesini daha önce duydunuz mu? Nereden duydunuz?” sorusuna eğitim hayatlarıyla ilişkili yanıtlar verdiğini gösteriyor. Özellikle üniversite ortamında, sunum hazırlıkları gibi alanlarda infografik tasarımların öne çıkması nedeniyle, öğrenciler bu kavramla genellikle ilk kez eğitim hayatında tanışmaktadırlar.

Tablo 2. “İnfografik Tasarımlarına En Çok Hangi Platformlarda Karşılaştınız?” Sorusuna İlişkin Bulgular

Kod	Öğrenci
Sosyal Medya	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23

Kod	Öğrenci
Otobüs ve Tramvay Durakları	Ö2
Makaleler ve Sosyal sorumluluk projeleri	Ö3, Ö8, Ö16
Tasarım programları	Ö1, Ö12, Ö21

Öğrencilerin bu soruya verdiği yanıtlara örnekler şu şekildedir:

Ö5: *Sosyal medya platformlarında.*

Ö2: *Tramvay duraklarında.*

Ö3: *Bazı yapılan makale ve sunumlarda belirli açıklamaları belirtmek için kullanılmış.*

Verilen cevaplara bakıldığında ağırlıklı olarak sosyal medyada karşılaşmaktadırlar. Ardından, toplu taşıma durakları ve akademik içerikler gibi farklı alanlarda infografiklerle karşılaşan öğrenciler, bu görsel araçların geniş bir kullanım alanına sahip olduğunu ve çeşitli bilgi aktarımlarında etkili bir rol oynadığını vurgulamaktadırlar.

Tablo 3. “İnfografik Tasarım Süreci Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Bulgular

Kod	Öğrenci
Tasarımın Anlaşılmasını Sağlamak	Ö1, Ö2, Ö7, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13
Etkili ve Dikkat Çekici	Ö3, Ö4, Ö8, Ö22
Zor Bir Süreç	Ö11, Ö18, Ö20
Basit ve Eğlenceli	Ö14, Ö16, Ö21
Uzun Yazıların Grafik Haline Getirilmesi	Ö5, Ö17
Etkili Görsel	Ö6, Ö23
Yararlı	Ö15, Ö19

Öğrencilerin bu soruya verdiği yanıtlara örnekler şu şekildedir:

Ö2: *Hedef kitleyi etkilemesi istenen bilgiler toplanır, anlaşılır bir şekilde tasarlanır*

Ö18: *Zor bir süreç.*

Ö14: *Eğlenceli oluyor.*

Verilen cevaplara bakıldığında, öğrencilerin çoğu infografik tasarımını "tasarım yapmak" olarak değerlendirse de, yanıtlar arasında farklılıklar göze çarpmaktadır. Bazı öğrenciler bu süreci kısmen etkili ve dikkat çekici bulurken, diğerleri zor bir süreç olarak nitelendirmektedir.

Tablo 4. “Sizce İnfografikler Ne Kadar Güvenilir?” Sorusuna İlişkin Bulgular

Kod	Öğrenci
Güvenilir	Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö12, Ö18, Ö19, Ö23
Yarı Yarıya Güvenilir	Ö3, Ö8, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14, Ö15, Ö17, Ö20
Güvenilir Değil	Ö1, Ö2, Ö16, Ö21, Ö22

Öğrencilerin bu soruya verdiği yanıtlara örnekler şu şekildedir:

Ö7: *İnfografik tasarım yapan kişinin ne amaçla kullandığı ve bilgiyi yazılı metinde olduğu gibi yazması veya kullanması açısından bakmak gerekir. Genel anlamda güvenilirdir.*

Ö11: *Çok fazla şekil ve grafik olduğu zaman insan doğruymuş diyebiliyor ama yalan da olabilir. Pek de güvenli değil bence.*

Ö1: *Bence veriler tam sayı ile yansıtılmıyor.*

Öğrencilerin infografiklerin güvenilirliği konusundaki görüşleri farklılık göstermektedir. Bazıları, infografiklerin bilgi aktarımı açısından güvenilir olduğunu belirtirken, diğerleri çok fazla grafik kullanıldığında yanıltıcı olabileceğini ifade etmektedir. Ayrıca, bazı öğrenciler verilerin tam ve doğru yansıtılmadığını düşündüklerinden, infografiklere güven duymadıklarını dile getirmiştir. Bu farklılıklar, infografiklerin güvenilirlik algısının kişisel bakış açılarına ve kullanılan bilginin sunum şekline göre değiştiğini göstermektedir.

Tablo 5. “İnfografik Nasıl Yapılır? Nelere Dikkat Edilmelidir?” Sorusuna İlişkin Bulgular

Kod	Öğrenci
Metin ve Görsellerin Uyumu	Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö16, Ö18, Ö20, Ö21, Ö22
Görsel Açından Dikkat Çekmesi	Ö1, Ö2, Ö3, Ö17, Ö23
Verilere ve Metinlere Dikkat Edilmeli	Ö5, Ö14, Ö15
Her Şey	Ö19

Öğrencilerin bu soruya verdiği yanıtlara örnekler şu şekildedir:

Ö7: *İkonlar, yazı tipi, renk anlamında birbiriyle uyumlu olması gerekir. Yazılar kısa tutulmalıdır.*

Ö23: *İnfografik yaparken, basitlik, anlaşılabilirlik ve görsel çekicilik ön planda olmalıdır. İzleyicilerin dikkatini çekmek ve bilgileri hızlıca iletmek için görsel unsurları etkili bir şekilde kullanmak da kritik öneme sahiptir. Hedef Belirleme, Veri Toplama ve Analiz, Hikâye Oluşturma, Görsel Eleman Seçimi, Düzen ve Tasarım, Okunabilirlik ve Erişilebilirlik, Dil ve Mesaj Kullanımı, Test Etme ve Değerlendirme, Paylaşılırlık ve Dağıtım gibi aşamaları vardır.*

Ö5: *Ai... vb programlardan. Sayısal verilere en çok dikkat edilmelidir.*

Öğrencilerin çoğunluğu görsel ve metin uyumunun bir bütün halinde sunulmasına daha çok dikkat edilmesi yönünde cevaplar vermiştir. Dikkat çekiciliğin ve verilerin doğruluğu bir bütün halde görsel ve metinsel olarak sunulmalıdır. Bazı öğrenciler ise, ikonlar, yazı tipi ve renklerin uyum içinde olmasının ve metinlerin kısa tutulmasının gerektiğini vurgularken, diğerleri infografik tasarımında basitlik, anlaşılabilirlik ve görsel çekiciliğin ön planda olması gerektiğini ifade etmektedir.

Tablo 6. “İnfografikler Eğitim ve Öğretim Sürecine Nasıl Katkı Sağlayabilir?” Sorusuna İlişkin Bulgular

Kod	Öğrenci
Olumlu Katkı Sağlaması	Ö4, Ö6, Ö10, Ö12, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö23

Kod	Öğrenci
Anlaşılabilirliği Arttırması	Ö1, Ö7, Ö8, Ö9, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö22
İlgi Çekici Olması	Ö2, Ö5, Ö11
Ders Saati Arttırılmalı	Ö3

Öğrencilerin bu soruya verdiği yanıtlara örnekler şu şekildedir:

Ö23: *Görsellik sağlayacağından öğrencilerin ilgisini kolay toplayabilir. Olumlu etkileri çok fazla olacaktır.*

Ö16: *Herhangi bir sunumda veya bir konuyu daha kolay ve anlaşılır anlatılmasında size katkı sağlayabilir.*

Ö2: *İnfoğrafikler özet bilgidir ve ders kitaplarına kıyasla daha eğlenceli yani dikkat çekici olduğu için öğrencileri sıkımayarak gerekli bilgileri aktarabilir*

Minimal olarak farklı cevaplar olmasının yanı sıra hiç kimse olumsuz bir yanıt vermemiştir. Genel olarak herkes olumlu katkı sağlayacağı yönünde yanıtlar vermiştir, ilgi çekici olması, ezberden ziyade akılda kalıcılığı arttırması ve odaklanma kolaylığı sağlaması yönünde yanıtlar verilmiş ve olumlu olduğu belirtilmiştir.

Tablo 7. “İnfoğrafiklerin Bilgileri Anlatım Kolaylığı Sizce Nasıldır?” Sorusuna İlişkin Bulgular

Kod	Öğrenci
Kolay ve Anlaşılır	Ö1, Ö2, Ö4, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23
Tasarlayan Kişiye Göre Değişmesi	Ö3, Ö19
Orta Seviye	Ö5, Ö7

Öğrencilerin bu soruya verdiği yanıtlara örnekler şu şekildedir:

Ö23: *Normal şekilde sayfalarca anlatılacak durumları bir infografikler üzerinden kısaca ve görsel destek sağlanarak kolayca anlatım sağlanabilir.*

Ö3: *Bence infografîği tasarlayan kişinin bilgi ve becerisine bağlı olacağını düşünüyorum.*

Ö7: *Yazılı metin kadar açıklayıcı olmayabilir ancak anlatım için içine girdiğinde görsel olarak aktarma konusunda iyi bir tercihtir.*

Tasarımı yapan kişinin etkisinin olmasının yanı sıra çok büyük bir oranda kolay ve anlaşılır olduğu cevaplara yansımıştır. Kolay, sade, anlaşılır olması infografiklerin bilgi anlatım kolaylığına katkı sağladığı belirtilmiştir.

Tablo 8. “İnfoğrafiklerle Hazırlanan Görsellerle Geleneksel Yöntemlerle Görselleri Karşılaştırdığımızda Sizce Hangisi Daha İlgi Çekici ve Okunabilir? Neden?” Sorusuna İlişkin Bulgular

Kod	Öğrenci
İnfoğrafiklerin Dikkat Çekici Olması	Ö1, Ö2, Ö4, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö21, Ö22, Ö23

Kod	Öğrenci
Geleneksel Görseller Daha Dikkat Çekici	Ö5, Ö6
Yarı Geleneksel Yarı İnfografik	Ö3, Ö20

Öğrencilerin bu soruya verdiği yanıtlara örnekler şu şekildedir:

Ö1: *Gelişen teknoloji ile birlikte infografikler daha dikkat çekici*

Ö5: *Geleneksel görseller daha dikkat çekici.*

Ö3: *Her ne kadar geleneksel görsellerden yana olsak da artık infografik üniversitelerde ders ve ödev olarak veriliyor. Bu yüzden infografikleri iyi bilen bireyler yetişecektir. Bu bireylerin infografikleri daha çok geliştirip daha ilgi çekici yapabilir.*

Görsel ve metinsel verilerin daha minimize edilip anlaşılabilir hale getirilmesi ve bu şekilde infografik tasarımlar yapılması genel bütüne göre olumlu karşılanmıştır, geleneksel yöntemlere göre daha faydalı olduğu belirtilmiş ve dikkat çekici olmasının altı çizilmiştir.

Tablo 9. “Kullanıcılar Diğer Görsel İletişim Araçlarına Kıyasla İnfografikleri Nasıl Algılıyor?” Sorusuna

İlişkin Bulgular:

Kod	Öğrenci
Kolay Algılıyor	Ö2, Ö4, Ö7, Ö8, Ö9, Ö11, Ö12, Ö13, Ö15, Ö16, Ö18, Ö19
Fikrim Yok	Ö1, Ö6, Ö17, Ö20, Ö21, Ö22
Dikkat Çekici	Ö5, Ö23
Ciddiye Alınmıyor	Ö10

Öğrencilerin bu soruya verdiği yanıtlara örnekler şu şekildedir:

Ö16: *Basit ve anlaşılır olduklarını düşünüyorum.*

Ö21: *Bu konu hakkında fikir belirtmeyeceğim.*

Ö23: *İnsanlar genellikle infografikleri diğer görsel iletişim araçlarından daha etkili bulabilirler.*

Öğrencilerin infografiklerin algılanabilirliği ve etkisi konusundaki görüşleri bulunmaktadır. Bazıları, infografiklerin basit ve anlaşılır olduğunu düşünerek kolay algılanabilirliklerini vurgularken, diğerleri bu konuda herhangi bir görüş belirtmeyecek kadar belirsizlik yaşamaktadır. Ayrıca, bazı öğrenciler, infografiklerin diğer görsel iletişim araçlarına göre daha etkili olduğunu ifade ederek dikkat çekici bir iletişim aracı olarak değerlendiriyorlar.

Tablo 10. “Sizce İnfografikler Diğer Görsel İletişim Türlerine Göre Ne Kadar Güvenilir? Neden?” Sorusuna

İlişkin Bulgular

Kod	Öğrenci
Daha Güvenilir	Ö1, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö10, Ö11, Ö12, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö23

Kod	Öğrenci
Güvenilir Değil	Ö2, Ö16, Ö22
Kararsızım	Ö3, Ö8, Ö9, Ö13, Ö14, Ö15, Ö21

Öğrencilerin bu soruya verdiği yanıtlara örnekler şu şekildedir:

Ö23: *İnfografiklerin güvenilirliği, tasarım ve içerik kalitesine bağlıdır. İyi tasarlanmış ve doğru bilgiler içeren bir infografik, genellikle diğer görsel iletişim türlerine göre benzer veya daha güvenilir bir algıya sahip olabilir.*

Ö16: *Çok güvenilir olduğunu düşünmüyorum ayrı yerlerden de araştırılmasını düşünüyorum.*

Ö8: *Ben çok fazla farkı olduğunu düşünmüyorum. Bireysel olarak güven konusunda üreticiye bakarım tasarıma değil. Ancak infografiğin bilinçaltımıza girip kendisini güzel ve güvenilir gösterdiğine çok eminim.*

Öğrencilerin infografiklerin güvenilirliği konusundaki görüşleri, tasarım kalitesi ve bilgi doğruluğunun yanı sıra bireysel algılara da bağlı olarak farklılık göstermektedir. Bazıları, iyi tasarlanmış ve doğru bilgiler içeren infografiklerin, diğer görsel iletişim türlerine göre benzer veya daha güvenilir bir algı oluşturduğunu savunurken, diğerleri infografiklerin güvenilir olmadığını ve araştırma yapılmasını gerektiğini belirtmektedir.

Tablo 11. “Eğitim Ve Öğretim Müfredatında İnfografik Kullanım Türlerine Rastlıyor Musunuz?” Sorusuna İlişkin Bulgular

Kod	Öğrenci
Evet	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23
Hayır	Ö2, Ö6

Öğrencilerin bu soruya verdiği yanıtlara örnekler şu şekildedir:

Ö7: *Evet ancak daha fazla kullanılması gerekmektedir. Görsel anlamda daha zengin olduğu için daha iyi sonuçlar alınabilir.*

Ö6: *Rastlamıyorum*

Özellikle üniversite döneminde derslerde ve çeşitli konferanslarda infografikler ağırlıklı olarak kullanıldığından dolayı verilen cevapların neredeyse tamamı daha önce infografiklerin derslerde ve çeşitli eğitimlerde kullanıldığını belirtmiştir.

Tartışma ve Sonuç

İnfografiklerin eğitimde etkili bir bilgi aktarım aracı olduğunu ve öğrencilerin öğrenme sürecine önemli katkılar sunduğu görülmektedir. Özellikle görsel çekicilik, metin ve görsel uyumu, anlaşılabilirlik gibi unsurlar, öğrencilerin infografiklere yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlamaktadır. Bu bulgular, önceki

araştırmalarla da örtüşmekte ve infografiklerin karmaşık bilgileri sadeleştirerek sunma kapasitesinin öğrenme sürecini desteklediğini göstermektedir (Lankow, Ritchie & Crooks, 2012). Shafipoor, Sarayloo ve Shafipoor (2016) çalışmasında, sayısal ve sözel bilgilerle görsellerin bir arada kullanıldığı bilgi grafiklerinin, 21. yüzyıl becerilerine uygun olduğu ve öğrencilerin bilgileri daha etkili ve kalıcı öğrenmelerine katkı sağladığı belirlenmiştir.

Bu araştırma, tasarım dersi alan öğrencilerin infografik tasarımı konusundaki görüşlerini ortaya koyarak infografiklerin eğitimdeki rolünü anlamayı amaçlamıştır. Bulgular, infografiklerin bilgi aktarımında etkili bir araç olduğunu ve öğrencilerin hem derslerde hem de günlük yaşamda bu görselleri çeşitli platformlarda kullandığını göstermektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, infografiklerin bilgiye erişimi kolaylaştırdığını ve öğrenme sürecine katkı sağladığını belirtmiştir. Ancak, güvenilirlik konusundaki görüşlerin farklılık göstermesi, tasarım ve içeriğin doğruluğunun önemini vurgulamaktadır. Araştırma kapsamında infografiklerin görsel çekicilik, metin ve görsel uyumu, anlaşılabilirlik gibi kriterler doğrultusunda olumlu katkılar sunduğu görülmüştür. Bununla birlikte, infografik tasarım sürecinin karmaşıklığı ve öğrencilerin bu süreçte karşılaştığı zorluklar, tasarım eğitiminin bu yönere daha fazla odaklanması gerektiğini göstermektedir. Sonuç olarak, infografiklerin eğitime entegrasyonunun artırılması ve bu görsel araçların daha etkili kullanılabilmesi için öğrencilerin tasarım becerilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar önerilmektedir. Ayrıca, infografiklerin güvenilirliğinin artırılması için bilgi doğruluğu ve tasarım kalitesine özel bir önem verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Kaynaklar

- Coates, K., ve Ellison, A. (2014). *An introduction to information design*. London: Laurence King Publishing.
- Demirkale Kukuoğlu, O. C. (2023). Tasarım Eğitimi Kapsamında Monogram Logo Tasarımı. *Pearson Journal*, 8(25), 567-579.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım, 9.basım, Ankara.
- Krum, R. (2014). *Cool Infographics: Effective Communication with Data Visualization and Design*. John Wiley & Sons, Inc. Indiana
- Lankow, J., Ritchie, J., ve Crooks, R. (2012). *Infographics: The power of visual storytelling*. John Wiley & Sons.
- Photoshop Magazin Dergisi (2010). İnfografik Nedir. İstanbul. Erişim Tarihi: 05.05.2023, https://www.turkefotoshop.com/dergi/2010/09/infografik_nedir.html
- Pişkin, M.ve Öner, U.(1999). Görüşme ilkeleri ve Teknikleri. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını.
- Shafipoor, M., Sarayloo, R., ve Shafipoor, A. (2016). Infographic (information graphic); a tool for increasing the efficiency of teaching and learning processes. *International Academic Journal of Innovative Research*, 3(4), 39-45.
- Smiciklas, M. (2012). The power of infographics: Using pictures to communicate and connect with your audiences. Que Publishing.
- Vanichvasin, P. (2013). Enhancing the quality of learning through the use of infographics as visual communication tool and learning tool. In Proceedings ICQA 2013 international conference on QA culture: Cooperation

or competition (p. 135).

- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2000). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zainal, Z. (2003). An investigation into the effects of discipline-specific knowledge, proficiency and genre on reading comprehension and strategies of Malaysia ESP Students. Unpublished Ph. D. Thesis. University of Reading, 1(1).

Araştırmanın Etik İzni

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Samsun Üniversitesi Etik Kurulunun 22.02.2023 tarihli ve 3 sayılı toplantıda alınan 2023-18 sayılı kararı ile etik kurul alınmıştır. Ayrıca öğrenciler bilgilendirilerek gönüllü olur/onam formu imzalatılmıştır.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Araştırmacının katkı oranı %100'dür

Yazar Bilgileri

Cemal Faruk Aksırt

 <https://orcid.org/0009-0007-7183-7595>

Samsun, Türkiye

İrtibat yazar e-posta (Contact e-mail):

cemalfaruk55@gmail.com
